

Proletarec

Glasiilo Socijalistične zveze v Julijski Benečiji

Izhaja vsako soboto zjutraj.

Posamezna številka stane 20 stotink.

Naročnina stane za celo leto 11 L., pol leta 5,50 L., tri mesece 2,80 L., mesečno 1 L., za inozemstvo 16 L. - Naročnina se mora vnaprej plačati.

Pisma in reklamacije za uredništvo in upravnništvo naj se naslovijo: „Proletarec“ Poštni predal številka 43 GORICA

Rokopisi se ne vračajo. Pisma brez znamke se ne sprejemajo. — Oglasi se računajo po dogovoru in se morajo vnaprej plačati. —

GIOLITTI NA RAZPOTJU.

Volilni izid italijanske zbornice je pač takšen, kakoršnega Giolittijeva vlada gotovo ni pričakovala. Od zadnjih političnih volitev leta 1919 do začetka tekočega leta se je politični položaj v Italiji zelo spremenil deloma vsled splošne mednarodne situacije, v katero je Italija zapletena, in vsled notranjih dogodkov, ki so se odigrali v dobi 15. mesecev življenja prejšnjega parlamenta, deloma pa vsled umetne spremembe javnega mnenja, kakor spor glede taktike v socijalistični stranki, ki ga je Giolitti izbral v svoje politične mamene, in porod fašizma, kateri je navidezno nastal iz patriotizma, v resnici pa je nastal vsled reakcije industrialcev, podpiran od Giolitti-jeve vlade, da strmoglavijo socijalistično stranko in njene institucije. Mi smo o pravem času delavstvo opozarjali na posledice, ki jih doprinese morebitni razkol v stranki, ali naše besede so bile zaman. Tako smo videli, da je na Livornskem kongresu prišlo vendar do razkola, čeravno ni bilo povoda za to.

Del delavstva, ki je na Livornskem kongresu sledilo ekstremistom, je kmalu spoznalo nakano. In zadnje volitve so nam jasen dokaz, da se je ogromna večina tega delavstva povrnila zopet v zapuščeno socijalistično stranko ter na ta način preprečila to, kar si je prefrigani Giolitti želeli: namreč strmoglavljenje socijalistične stranke in triumf buržoazije.

Socijalistična stranka je izšla iz volilnega boja še bolj utrjena kot je bila leta 1919 in pred Livornskim kongresom; zategadelj ni čuda, da se gospod Giolitti sedaj praska za ušesi, ne vedoč, na katero stran bi jo ubral, ker nikjer ne vidi, kjer bi dobil tisto toliko zaželjeno večino, s katero bi mogel vladati. Meščansko časopisje mu je že začelo pripravljati podlago s tem, da se laska okoli socijalistične stranke, češ, da ona mora opustiti svoje dosedanje nepopustljivo stališče ter se pripraviti, da zasede kakšen ministerski stolček, da na ta način spravi iz zadrege vlado in njeno krono, katera nima niti pri fašistih več zaupanja. Da iz te moke ne bo kruha, je centralno vodstvo stranke že dovolj jasno povedalo, ker se drži neomajeno sklepov Livornskega kongresa. Na drugi strani pa ima soc. stranka mnogo za obračunati z Giolitti-jem, predno bi mu mogla dati le pičico zaupanja. Prvi boji, ki jih bo stranka napovedala v državni

zbornici, bodo razveljavljene volitve v vseh tistih okrajih kjer so se izvršile volitve z nasilstvom in terorjem, v katerih bi naša stranka izvojevala, ako bi se izvršile volitve mirno in pravično, gotovo še par desetletij mandatov več; zakon o sindikalnem nadzorstvu industrije, povračilo po fašistih pov-

zročene škode na strankinih institucijah in družinam umorjenih in preganjanih sodrugov i. t. d. Meščansko časopisje pa se za sedaj naj utolaži, ker socijalistična stranka ne bo šla po kostanj v kapitalistično žerjavico. Če bo pa treba, da stranka prevzame vlado, tedaj bodo prej odločevale delavske mase.

Splošna strokovna zveza proti sodelovanju.

Takoj, ko je bil znan izid volitev, ki je podal socijalistični stdanki kljub vsej reakciji na celi črti slajno zmago namesto smrtnega udarca, kakor ga je prerokovalo vse meščansko in obenem tudi komunistično časopisje, katero je začelo sedaj debatirati in ugibati ali bo socijalistična stranka prevzela sodelovanje pri vladi skupno z drugimi meščanskimi strankami. Povod tem ugibanjem so dale izjave nesaterih socijalističnih politikarjev, ki so stranki svetovali, naj prevzame vladno krmilo. In ker se nahaja med temi politikarji tudi kogar, ki ima veliko vpliva pri splošni strokovni zvezi, je glasilu zvege »Battaglie Sindacali« sedaj odgovorilo vsem tem kričacem, ki silijo stranko na vladno krmilo, na način, ki so oa zaslužili.

Pred vsem je treba, da pojasnimo dvoumljivosti, ki obstojajo med nami in našimi nasprotniki. Ako pa predložimo vodilnim krogom in vstavnim oblastim nekaj problemov, ki so delavskemu razredu za njegovo bodočnost prepotrebni, nam niti na misel ne pride, da bi smatrali to kot nekako sodelovanje. Med temi problemi so tudi taki, katerih buržoazija niti sprejeti ne more. Ona, čeravno bi bila tudi prisiljena jih prenašati, bi ne mogla že po naravnosti svoje zgodovinske funkcije sodelovati za njih uresničenje na način, kakor to zahteva socijalistična stranka in sindakati. Naj omenimo le sindikalno nadzorstvo nad industrijskimi obrati.

Buržoazija tudi ne more sodelovati s proletariatom, v kolikor jo ta hoče nadomestiti in prekositi v vseh svojih sedanjih funkcijah nadvlade. Sodelovanje je torej nemogoče ravno od strani tistega razreda, v imenu katerega se nam razno meščansko časopisje prilizuje.

Nadalje omenja list, kako socijalistična stranka po vsej pravici zahteva razveljavljenje

volitev v osmih volilnih okrajih in v celi Siciliji, kjer so se izvršile volitve pod najhujšim terorjem in grozotami. Dolžnost socijalistične parlamentarne skupine je, da obelodani odgovornost krone in ministerstva in da obveljavi to »gorečo zbornico«, ki je izšla iz pogreb in krvi nedolžnega proletarijata, kakor tudi, da predloži volilni parlamentarni skupini razloge neveljavnosti volitev.

Konečno zagotavlja članek vsem tistim, ki menijo, da se hoče od strani strokovne zveze pritiskati na stranko za sodelovanje pri vladi, da nikoli ni bilo take složnosti med socijalistično stranko in strokovno zvezo za enoten in solidarni nastop, kakor ravno sedaj.

Serrattijev odgovor v „Avanti-Ju“ na predbacivanja soc. stranki, češ, da se ona nagiba na desno in da se pripravlja sodelovati z buržoazijskimi strankami, se zaključuje tako-le:

„Kar se tiče sodelovanja in „premaknitve na desno“, izključujem prvo, nikakor pa ne druge možnosti. Da se krmilo obrne na desno, ni naša iznajdba, tudi ne Turattijeva ali koga drugega: to je zgodovinsko dejstvo naših dni. Je pravzaprav protisunek proti preveč levičarski smeri zadnjih let. Še celo komunisti so postali neverjetni bodočnejši. Nekateri so postavili komunizem naravnost v letnico dvatisoč! Sam Lenin „hodi danes na desno“. Toda kaj pomeni pravzaprav to modrovanje o premaknitvi na desno, na levo, na centrum, s katerim se zabavajo oni, ki ne gredo nikamor? Sam Lenin je večkrat rekel, da se ne boji kompromisov, če so v korist proletariatu in ne meščanstvu, če koristijo revoluciji in ne reakciji.

Mi si dovoljujemo biti istega mnenja in pojdemo na desno, na levo in tudi v pekel, da le kmalu poženemo k vragu to strohnelo barako, ki se imenuje buržoazna družba.“

SOCIJALISTIČNI MLADINI.

Večkrat se sliši: »mladini bodočnost! Ali to je le priljubljena fraza, ki se mnogokrat ne strinja z nobenim dejstvom. In zakaj? Zato, ker se proletarec v svojem ljutem boju za sedanost tako oslabi, da mu zgine vsaka moč in vso upanje v bodočnost. Da se pa zamore nadomestiti moči proletarijata, ki so v bojih že opešale, se morda vstvariti sveža mladinska proletarična rezerva. Naloga socijalističnega proletarijata je torej skrbeti za to, da se mladina edina opora socijalistične bodočnosti, pravočasno izobrazbi in poduči o vsem potrebnem, da zamore že sedaj ob strani icurjenega proletarijata vstrajati v boju sedanosti, od katerega je odvisna tudi vsa njena bodočnost. Ker pa ima v boju sedanosti že tudi naša mladina svoje odkazano mesto, proti kateremu se valijo že sedaj viharji reakcije, zato se vprašamo, ali je organiziranje delavske mladine za socijalistično stranko skrb prihodnosti ali je pa goreče vprašanje sedanosti?

Delavska mladina je bila že pred vojno najbolj izkoriščan del proletarijata ter je tudi med vojno strašno trpela in čuti še tudi danes njene posledice. V času vojne je vzdržala skoraj vso vojno industrijo. Izkoriščalo se jo je tudi v ponočnih urah ter se je pod nesramno plačo in nikdar zadostno in slabo hrano izčrpala vsa moč iz njenih mladih in šibkih teles. A pri tem pa se je vtiho tapila v mladino obojega spola kal boleznih, ki vodi danes mladeniča do zločina in mladenko na cesto do prostitucije, katere posledica je duševna in telesna propad vsega zaroda. Goreča naloga skupnega proletarijata in vseh delavskih organizacij je pa, da delujejo z vsemi sredstvi na to, da se privede to zamorjeno mladino zopet na prava pota človeške družbe. In to se doseže z strogo duševno in telesno vzgojo in izobrazbo v rganizacijah, katere edine zajamčijo mladini eksistenco bodočnosti.

Delavec, bodisi, še tako mlad, čuti že od trenutka, ko vstopi v delavnico, protivnost in nekako mržnjo do svojega delodajalca-izkoriščevalca. Zaveš, da se ga izkorišča še bolj kot odrasle, ga žene do boja, ker uvidi, da stoji pred njim še vsa krasota mladega življenja in ugodni upi boljše bodočnosti, katere se mu hoče kar na mah zadušiti in izpodbiti. Za delavsko mladino torej to ni boj za kruh, tudi ni boj za ugo-

den obstanek vseh, marveč je boj za novo življenje, novo, srečnejšo dobo. Delavska mladina je danes edina, od katere smelo zahtevamo, da obrne pogled še čez prihodnje naloge našga gibanja, da si predloži tudi uredbo socijalistične družbe, da se bori proti širjajoči se sličnosti delavstva, ki tvori zapreko naše zaželjene zmage. To je pa še večja oblika razredne zavednosti, iz katere izvira, da se v trenutkih, ko mase delavstva opešajo, kjer se kaže, da je razredna zavednost delavstva zaostala, vrže proletarska mladina kot sveža rezerva v bojne postojanke proti izkoriščajočemu kapitalizmu. Takoršne primere nam je podalo delavsko gibanje že v času vojne, kjer je skoraj v vseh deželah naša mladina, sita človeškega klanja, preglasila grmenje tojev z klici: »vojno vojni!« Socijalistične mladinske organizacije nekaterih dežel so bile edine, na katere so se z uspehom opirali nekateri pojedini zvesti ostali naši boritelji. Nepozabni Liebknecht je bil, kateri je uvidel v mladini tisto moč in energijo, s katero se na najložji način izvrši preobrat vojnega stanja ter ji je posvetil vso svojo delavnost in pozornost in je užgal, v zvezi z ruskimi komunisti in s pomočjo švicarske mladinske organizacije, že na bojiščih ogenj svetovne revolucije. Iz tega vzroka bodi skupnemu proletariatu vseh dežel ponos, boriti se z to krasno in nad vse obetajočo delavsko mladino ramo ob rami za splošno osvoboditev, za splošno proletarsko vstajo.

Čeravno so mladinske organizacije še slabe, vendar so dragocen in nepodcenljiv činitelj delavskega gibanja. Ta krasna lastnost, ta živa volja naše mladine se pa ne sme prezreti. Ona tvori krasen stebel bodočega življenja vseh dežel. Na njenih čilih in krepkih ramah naj si zgradé socijalistične stranke temelj in oporo svojih bodočih zmag.

Ali nam je potreba narisati naši delavski mladini naloge bodočnosti? Ona zahteva od nje največje in najtežje naloge. Predvsem pa potrebuje sedanost socijalističnih strank močne in dobro organizirane mladinske zveze, ki naj tvorijo predstražo, iz katere črpa potem stranka svojo moč in energijo za bodoče boje.

Proletarska mladina, pogumno in srčno torej naprej za svobodo in zmago nad kapitalizmom, ker bodočnost je tvoja...!

Po volitvah na Goriškem.

Volilni boj je končal, volilni izid je objavljen in se glasi: izvoljeni so 4. poslanci J. N. S. s 34.639 in en komunist s 10.111 glasovi. Naša stranka je dobila 4.290, blok 4743, ital. ljud. stranka 2526 in republikanci 1408 glasov.

Priznati je treba, da so komunisti dosegli v našem volilnem okraju lep uspeh, čeravno so pričakovali v svoji domišljiji veliko več. Trdili so namreč, da bodo dobili najmanj dva mandata.

Izid teh volitev je v marsikaterem oziru zelo podučljiv. Prvič moramo priznati, da, ako se hoče v volilnem boju doseči volilne uspehe, je treba imeti dobre in trdne organizacije, ali vsaj dobre in vestne zaupnike.

To smo videli zlasti v furlanskem delu dežele in v trbiškem okraju, kjer je naša stranka dobila nepričakovano veliko glasov, vkljub demagoški in obrekovalni agitaciji komunistov. Ta uspeh smo dosegli vsled tega, ker imamo v teh okrožjih dobro urejene in trdne politične organizacije in vestne zaupnike. V slovenskem delu dežele nismo imeli enakega uspeha, kar sami priznamo — ker nam je primanjkovalo političnih organizacij in socialističnih zaupnikov. Na čustva more uplivati samo demagoška komunistična agitacija, katera je šla samo za tem, da doseže začasni uspeh. Mi socialisti pa moramo vplivati na razum, zato pa potrebujemo dobre organizacije in politične izobrazbe in dokler te ne bo, je zastoj pričakovati pozitivnih uspehov.

Tikajšnji komunisti imajo precej razširjeno politično organizacijo skoraj po celotni Goriški, čeravno niso za isto popolnoma nič žrtvovali, marveč so si jo osvojili ob priliki kongresa v Livornu. Tudi v strokovnih organizacijah so zavzeli gospodarstvo in te strokovne organizacije so jim služile kot moralna in materialna podlaga, iz katerih so črpali posebno finančno sredstva za ves volilni boj. Obenem so tudi politične razmere komunistom dobro došle in so jih prav po mojstrsko izrabili.

Je pa še neko drugo dejstvo, katerega ne smemo prezreti in ki smo ga opazili toliko ob priliki Livornskega kongresa, kolikor pri sedanjih političnih volitvah, kar nam mora služiti v poduk za bodočnost. Velik pogrešek je bil namreč ta, da so politične orga-

nizacije rastle kot gobe po dežju in da so se sprejemali v te organizacije ljudje, ki niso imeli dovolj pojma ne o komunizmu ne o socializmu.

Razmere so bile pač take in ker so bile narodne organizacije mrtve, je vse drvelo v socialistične organizacije, ne vedoč zakaj; morda zato, ker so se socialisti izkazali takrat, takoj po premirju, najbolj predrzni in delavni. To veliko število politično organiziranih članov je bilo našim ekstremistom ugodno, katerega so izrabili v lastno korist, posebno tedaj, ko se je šlo za določitev smeri stranke na Livornskem kongresu.

Da je ta naša trditve opravičena, nam dokazuje volilni izid v nekaterih občinah, kjer obstajajo politične in strokovne organizacije in kjer so komunisti in v kakšnem kraju tudi socialisti dobili manj glasov, kakor je bilo meseca januarja politično organiziranih članov. Naj navedemo le nekaj slučajev:

Čepovan je imel politično org. članov 263, kjer so komunisti dobili le 63 glasov; Trnovo, članov pol. org. 62, komunisti glasov 33; Ajdovščina, članov pol. org. 150, komunisti glasov 26; Črniče, članov pol. org. 60, kom. glasov 28; Lokavec, članov pol. org. 98, kom. glasov 24; Kobarid, članov pol. org. 135, kom. glasov 5; Tolmin, članov pol. org. 108, kom. glasov 31. — Ne govorimo o Idriji, kjer je bila Godinova agitacija pravo proletarsko izdajstvo. V tej občini, ki je bila od nekdanj trdnjava socialistične stranke, je dobila J. N. S. toliko glasov, kot nikdar prej, odkar imamo splošno volilno pravico.

Tu objavljene številke so žalosten dokaz politične nezrelosti in radi tega je komunistična zmaga zelo klaverna.

Druge dokaze imamo iz popolnoma delavskih občin goriške okolice, kjer je J. N. S. vkljub strastni agitaciji komunistov imela večino in v nekaterih celo dvakratno večino glasov, kar se ne bi smelo zgoditi, ako bi bile komunistične trditve o njih moči resnične. Oglejmo si številke v nekaterih občinah: Bilje, kom. 34, nar. 234 glasov; Miren, kom. 76, nar. 244 glasov; Renče, kom. 173, nar. 342 glasov; Solkan, kom. 236, nar. 275 glasov; Štandrevž, kom. 124, nar. 208 glasov; Trnovo, kom. 33, nar. 303; Vrtojba,

kom. 124, nar. 352; Nabrežina, kom. 101, soc. 21, nar. 136. V raznih drugih občinah, kjer obstajajo strokovne organizacije, ki so v komunističnih rokah, so dobili ti poslednji le par ali nobenega glasu, kakor n. pr. v Anfovem, na Vogerskem, v Rihembergu i. t. d. Vsi ti organizirani člani so glasovali za narodno stranko, medtem ko so v boju med komunisti in socialisti zmiraj na strani prvih.

Iz vsega tega je jasno razvidno, da komunisti ne morejo biti ponosni na volilni izid v teh delavskih krajih, kjer je večina organiziranih delavcev glasovalo za narodno stranko proti komunistom in socialistom. Trditve komunistov, da je naše delavstvo zrelo za revolucijo, so pač samo le „sanje!“

Napram tem razmeram je dolžnost naše stranke, da prične z resnim delom za reorganizacijo in širjenje politične izobrazbe med našim delavstvom proti demagoški komunistični in narodnjaški agitaciji in pričakovati smemo uspehe našega dela.

Nesoglasje v J.N.S.

V Jugoslovanski narodni stranki se je pojavilo zadnje čase med nekaterimi njihovimi prvaki nekako nesoglasje radi strankinega programa. Tako čitamo že v par številkah »Edinosti«, da je to nesoglasje, ki je kovalo že delj časa v okvirju političnega društva »Edinost«, prišlo končno v širšo javnost. Pač znamenje časa, kakor je izjavil svoj čas neki nemški kancelar. Debatu v javnost je zanesel mladi slovenski politikar, kateremu ugaja bolj politika nego duhovski plašč, ki ga je oblekel, in ki je bil pri zadnjih volitvah izvoljen za državnega poslanca; Šček Virgilij. Demokratična prepričanja in novodobni človeški razvoj sedanjih časov ne ugajata gosp. Ščeku, kakor mu ne ugajajo zastarela in konservativna načela političnega društva »Edinosti«, marveč zahteva, da se društvo, oziroma stranka, ki se je iz tega društva porodila, odloči za jasen in očividni program, izdelan in odobren od mas, ki so dale in dajajo tej stranki življensko podlago, in ne kakor se je do danes vršilo, da se programi kovajo za omejenimi kolisami pol. društva »Edi-

nost«. Da se načela gosp. Ščeka zelo bližajo socialističnemu programu, ni nikakega dvoma, kar se je sicer opazilo že v prejšnjih njegovih člankih; samo perfecionirati se morajo še nekoliko in nekaj praktičnega življenja med delavstvom bi mu ne bilo odveč.

Na drugi strani pa vidimo Dr. Josipa Wilfan, ki bi rad nadaljeval staro pot. Zato pa se je vnela med obema v »Edinosti« skoraj zelo ostra polemika, ki bo imela prej ali slej tudi svoje posledice. Pri zadnjih volitvah je še mogel držati narodni blok in zmagati v imenu nacjonalizma. Prepričani pa smo, da se ta blok ne bode mogel držati dolgo, ker v njem je toliko tendenc, katere bodo zahtevale osvobojenje in neodvisnost. Kakor se je razšel še predno so volitve končale ital. narodni blok, tako bo sledilo tudi slov. nar. bloku, iz katerega bodo izšle nove stranke, z novimi idejami in začrtanim programom.

ZAKAJ JE KRUH V GORICI TAKO DRAG?

Neka proletarska družina se je obrnila do nas s prošnjo, da ji naj pojasnimo, zakaj je kruh v Gorici dražji nego drugod. Obrnili smo se do poznavalcev pekovskih razmer ter dobili sledeči odgovor:

Deželna aprovizacija oddaja moko goriškemu magistratu in ta jo potem deli tuk. pekomo. Magistrat dobi moko od deželne aprovizacije po L. 124 in jo zaračuna pekomo po L. 145; tako dobi magistrat pri vsakem kilogramu moke 21 cent. za režijske stroške, kar je ogromno. Na drugi strani pa tudi peki dosti prislužio. Ako računamo, da daje en stot moke najmanj 130 kg. kruha in da režijski stroški za izdelovanje kruha ne stanejo več kot 20 lir za vsaki stot, potemtakem smemo računati, da peki zaslužijo pri kruhu lepe stotake. Če bi se moka oddajala direktno od deželne aprovizacije pekomo in da bi bili peki vsaj nekoliko bolj skromni pri dobičku, bi se kruh lahko prodajal po zelo nizki ceni, namreč po največ 1.60 kilogram in ne po 1.85, kakor ga danes plačujemo. Če se konsumenti ne zganejo, se tudi tisti, ki imajo ves dobiček pri tem, ne bodo!

GOSPOD TUNTAR IN SOCIJALISTI.

Pretekli teden je »Il Lavoratore Socialista« objavil dopis iz Gorice, kjer je obelodanil postopanje »gospoda« Tuntarja, ki je voditelj Okrajne bolniške blagajne v Gorici in duševni vodja komunistov v Julijski Benečiji, napram njemu podložnim uslužbencem, so ostali zvesti socialistični stranki. Dopis pravi, da je gospod Tuntar začel brez vsacega povoda ozmerjati te uslužbence z raznimi psovkami, katerih se niti najbolj zagriženi buržoazni voditelji ne bi posluževali. Nadalje pravi, da gospod Tuntar, odkar je bil izvoljen za državnega poslanca, zahteva tudi od svojih nekdanjih prijateljev in sodrugov, da ga nazivljajo po buržoazijsko: »gospod voditelj« ali pa »gospod Tuntar«, čeravno so si dajali prej med seboj »ti«.

Na ta dopis je gospod Tuntar, sklicevaje se na § 19. tisk. zak., poslal popravek, s katerim hoče zanikati resničnost teh trditev ter pravi, da je on hotel le opozoriti dva uradnika, da ga morata še zmiraj smatrati kot vodatelja blagajne, ker se je izvršilo njegovo penzioniranje v protislovju s službno pragmatiko z enim glasom večine: 3 gospodarji in 2 socialisti proti 4 komunistom. Konečno pa vendar potrjuje, da to zahteva samo od prejšnjih sodrugov-prijateljev, ki so ostali v socialistični stranki, s katerimi nima nič več skupnega.

S to izjavo je gospod Tuntar pretrgal vse vezi z svojimi prejšnjimi sodrugi in prijatelji, ki ne trobijo v njegov rog ter jim napovedal najhujši boj. Med nami in njim ni torej nobene obzirnosti več in to je gospod Tuntar že pokazal z dejanji. Nismo prijatelji osebnih napadov, ampak če bomo prisiljeni, ne bomo tudi v tem slučaju imeli nobenih ozirov. Namenili smo si, da bomo vse, kar si je proletarijat tekom dolgih let bora vstvaril in branil bomo, če bo potreba, tudi posamezne naše pristaše. Če ima gospod Tuntar danes zaslužjen del slovenskega proletarijata ter ravna z njim z jekleno disciplino, ni izključeno, da bomo temu proletarijatu odprli še pravočasno oči.

Poročilo sohr. Baratona

na strankinem kongresu v Livornu.

(Nadaljevanje.)

Kaj odgovorimo mi unitarčne smernice na te kritike, na te očitke in na različno taktiko torej, katero bi morali slediti, ako bi bili ti očitki umestni?

Odgovorimo, da gledamo na dejstva in da se oziramo na dogodke s pozornejšim očesom od Vas. Odgovarjamo, dragi sodrugi: ne more se zmiraj imeti tega, kar se želi in ne zadostuje le želeti uresničenja, ker, ako bi to bilo mogoče, bi bili vsi srečni; vemo pa iz trdih izkušenj naše stranke, da se je treba predvsem ozirati na pravi položaj in Vam odgovorimo: ni zadeva različnih želj, različnega namena, različne smernice, marveč je zadeva različne razu-

meve in torej različne ocenitve. Ne, da bi ne verjeli tega, kar nam je predlagal danes zjutraj sodrug iz Bulgarije v svojem krasnem pismu, ko nam je predložil, krizo, v katerej se zvija današnja buržoazija in obupen položaj sedanje družbe ter da je neobhodna potreba, preiti na novo obliko socialne ustave. V tem se popolnoma strinjamo. Izrazili smo že tisočkrat in se strinjamo tudi s tem, da je bilo v Italiji mnogo ugodnih trenutkov za revolucijo; složni smo tudi v tem, da je v italijanskih masah čudovit nagon, kateri jih žene do zadnjega udarca, do splošne vstaje. Vemo, da slo-nijo italijanski buržoazijski zavodi

napram drugim državam na trhlj temeljih ter da izvira večja prostost, ki jo v Italiji uživamo, iz slabosti italijanskih konstitucionalnih organov, kateri se ne opirajo na zaslombo složenega in močnega vladujočega razreda. In radi tega je moč našega socializma mnogo večja in se bistveno razlikuje od onega drugih dežel. V vsem tem se strinjamo.

V čem se pa ne strinjamo? V podrobnostih, v okolščinah dejstva, na primer: pismo, prečitano od sodruga Kabatkcheffa v imenu sodrugov Moskve pravi, da je Italija postala po vojni država obupnega uboštva.

Bodimo odkritosrčni, sodrugi, ki izidete iz delavcev polja in mest: uboštvo bo, ker korakamo naglo proti brezposelnosti, bedi in gladi, ali obupnega uboštva ni bilo ob dnevu, na katerem bi po

Vašem mnenju morali izvršiti revolucijo, katere pa nismo storili, ker so vmes posegli socialisti desne.

Te podrobnosti niso brez pomena in dokazujejo, da se je ravno na te malenkosti, na te otročarije hotela po sili vstvariti težka različnost mnenj. Boržuazija, videvši se po premirju zgubljena, je iz lastnega nagiba in brez ovir povišala plače kmetom in delavcem. In to je istinitost.

Poskušajte raztolmačiti to mojo misel brez zlobnosti. Ne pravim, da je stališče italijanskih delavcev izredno dobro: pravim, da imajo v ocenitvi zgodovinskih dogodkov, posebno kar se tiče gibanja kovinskih delavcev, tudi majhne okoliščnosti svojo vrednost in bi imela različna razjasnitev dejstev hude posledice za nauke.

Tako se na primer strinjamo s

tem, da mora revolucija, čeravno je internacionalen pojav, začeti v nekaterem kraju in da bi ta kraj, zapadne Evrope, kjer bi pričela, bil lahko Italija, ker je zato na ugodnejšem stališču od drugih dežel.

Kjer se pa več ne strinjamo, je vsebina pisma, katerega so poslali ruski sodrugi Italijanom zagotavljajoč jim z mirno vestjo v trenutku italijanske revolucije takojšnjo pomoč in podporo od strani Francoske, Angleške in Ruske same, katere se osobito od prvih dveh držav ne nadejamo.

In predzadnje pismo »Izvršilnega odbora Tretje internacionale«, katero je bilo dne 11. decembra 1920 obelodanjeno v »Avanti-ju«, katero govori celo o pomoči Ruske z pošiljatkami žita. Tudi v taistem pismu se je zagotavljala podpora od strani so-

Izredni kongres Sindakata stavbinskih delavcev.

Preteklo nedeljo se je vršil v Trstu omenjeni kongres, katerega se je vdeležilo od 48 sekcij le 33. V predsedstvo so bili izvoljeni sodr. Kosič iz Gorice in Vlasič iz Pulja.

K točki dnevnega reda, kriza v Sindakatu je poročal sodr. Budin, kateri je prečital zapisnik zadnje seje vodstva sindakata, v katerem so navedeni vsi vzroki krize in katere smo že v zadnji številki našega lista omenili.

Po končanem poročilu se je pričela debata, v kateri so naši komunisti pokazali patent ignorance, perfidnosti in nasilja. Namesto stvarnih dokazov so rabili že znane in obrabljene fraze o socijalpatriotizmu, o izdajstvu itd. Niso prinesli niti enega dokaza, kateri bi dokazal, da se vodstvo sindakata in tajniki niso držali sklepov kongresa, da bi bili zamenjali svoj posel v škodo članov itd. Vsa debata, takozvanih komunistov je bila na tako nizki stopnji, da smo se mogli vprašati, ali je res, da ti ljudje hočejo preobrniti družabni sistem, medtem, ko ne poznajo niti najmanjšega sindakalnega gibanja. Edini argument, ki so ga cel dan lomili, je bil ta, da so sedanji tajniki socijalisti in da so mase komunistične ter da zato hočejo imeti tudi komunistično vodstvo. Po dolgi, burji in lahko bi rekli prepotentni debati, se je prišlo do glasovanja o dveh dnevniških redih in sicer predlaga prvi odboritev dosedanjega dela sindakata — in drugi zahteva, da mora sindakat v bodoče svoje delovanje vravnati po taktiki komunistične stranke v Italiji.

Pri prvem glasovanju je dobil prvi predlog 13, drugi 18 glasov, dva sta se glasovanja vzdržala. To glasovanje so komunisti nasilno uničili, ker je zastopnik iz Tržiča imel pooblastilo štirih podružnic, medtem ko so pustili glasovati (in mi smo to odobrili) ki niso imeli nobenega pooblastila. Radi tega prepotentnega nastopa, so delegatje iz tržiškega okraja, protestno zapustili dvorano. Komunisti so kljub temu glasovanje ponovili — ter so dobili 18 glasov proti 3 (trem.) Ko so to končali, so zaključili kongres

brez, da bi izvolili novi odbor pač pa so imenovali komisarija Kosiča, kateri ima prevzeti sindakat. Na ta način, je prišel ta cvetoči sindakat v roke komunistov. Razume se, da so za komuniste glasovali vsi zastopniki slovenskih podružnic — tudi tistih podružnic, katerih člani so 15. maja kompaktno glasovali za kandidate J. N. S. Pa bo še kdo rekel, da niso vsi ti pravi komunisti? Če kdo kaj takega trdi, ta je italijanski nacionalist.

O komunistični modrosti na tem kongresu naj navedemo še to, da so se izključili iz kongresa zastopniki delavskih zbornic kar se je v zgodovini delavskega gibanja prvič pripetilo. Da si povečajo število glasov, so hoteli, da glasuje za nje tudi Opatijska podružnica, katera ni poslala nobenega zastopnika in nima nobenega pooblastila. Veliko drugih takih ocvirkov bi lahko omenil, kakor ta, da se ni še nikdar zgodilo, da na enem kongresu ni hotelo odkloniti ali odobriti poročilo enega vodstva. To so napravili naši komunisti v nedeljo. Ali niso kunštni? Eden od teh veleumov je celo trdil, da sodr. Petejan ni za organizacijo nič delal. Ta je sodr. Petejana in njega delovanje tako poznal, da ni niti Petejanovega priimka znal spregovoriti. Kaj da bi še vedel o njegovem delu? Ves ta komunistični prepotentni aparat je vodil novoizvoljeni »gospod poslanec Tuntar« in zraven njega še ostali člani komunističnega štaba. (Tisti Tuntar, kateri je l. 1907. prisilil hrvatske in italijanske sodruge v Istriji, da so morali glasovati v ožjih volitvah med Laginjom in Rizzijem za ital. nacionalista Rizzija.)

Centralno vodstvo naše zveze je zastopal sodr. Borghesio, kateri je komunistom povedal marsikatero resnico.

Za danes naj zadostuje o tej komunistični burki. Hočemo jih slediti pri njihovem delu — in kritike jim ne bomo prizanesli, pa če bodo še tako sežigali »Proletarca« (»Edinost« in »Goriško Stražo« ne bodo sežigali!)

Italijanski državni uradniki so prekinili pogajanja z vlado in pričeli z obstrukcijo in belo stavko.

Rim, 1. Gibanje italijanskih državnih uradnikov, ki traja že precej časa, je stopilo v odločilno fazo, ker je postala vlada po končanih volitvah nenadoma nepopustljiva. Državni uradniki zahtevajo, da se zvišajo vsem kategorijam mesečni prejemki za 200 lir, ki naj se dajajo na račun bodočih pribojstkov. Vlada mora takoj predložiti zbornici zakonski načrt za zvišanje plač vseh državnih uslužbencev za 200 lir, in sicer začeti s 1. marca t. l. Tekom volitev je baje državni podtajnik Corradini — kakor je razvidno iz pisma, ki ga je poslal kom. Balboni časopisu — v pogajanjih z zastopniki organizacij sprejel v splošnem uradniške zahteve. Na včerajšnji seji ministrskega sveta pa so bile po poročilu ministra Bonomija in izjavili, žavnih financ uradniške zahteve odklonjene. Seja ministrskega sveta se je končala opoldne in kmalu nato je prišel v ministrstvo financ odbor uradniških organizacij, ki pa ni bil sprejet, kakor je pričakoval od ministra Bonomija, pač pa od dveh kabinetnih načelnikov kom. De Bellija in kom. Scavonettija, katera sta sporočila odboru sklep ministrskega sveta. Uradniški zastopniki so protestirali proti odsotnosti ministra Bonomija in izjavili, da smatrajo pogajanja z vlado za prekinjena.

Voditelji uradniškega gibanja so nato izdali poročilo, v katerem pojasnjujejo, kako je prišla do prekinitve pogajanj. Minister Bonomi — pravi poročilo — je povabil uradniške zaupnice za včeraj ob 13.30 v svrhu poročanja o sklepih ministrskega sveta. Uradniški zaupniki so opozorili Bonomija, da bodo kot včeraj sklicana po vsej Italiji zborovanja, na katerih se bo poročalo o vladnem odgovoru. Toda ob 13.30 sta srejala zaupnike namesto ministra Bonomija, kom. De Belli in kom. Scavonetti, ki sta jim kratkoma naznanila, da vlada ne namerava dati vsem državnim uslužbencem po 200 zahtevanih lir. Proti tako čudnemu in nepričakovanemu odgovoru, s katerim so bila pogajanja na tako nepričakovan način prekinjena, so zaupniki kar najgorčeneje protestirali.

Ob 17 se je vršilo v »Casa del Popolo« zborovanje državnih uslužbencev, na katerem je bila po ogorčenih protestih sprejeta resolucija, po kateri bodo morale vse sekcije imeti vsak dan v uradih zborovanja, katerih se bodo morali udeleževati vsi uradniki brez razlike: o srednja uprava, računski oddelek in glavno tainštvo bodo začeli z današnjim dnevom »belo stavko«; poštni uslužbenci in pokrajinske uprave bodo morali začeti z današnjim dnevom obstrukcijo. Po sprejemu te resolucije so voditelji delavskega gibanja sklenili, da bo imelo uradniško gibanje značaj protesta do otvoritve zbornice. Če bi tudi zbornica ne sprejela uradniških zahtev, se bodo porabila skrajna sredstva, če bo

treba, tudi splošna stavka.

Snoči je bil razen tega poslan vsem sekcijam poštnega in brzojavnega sindakata, sindikatu »Unias« uslužbencev pri poštnem prometu, genovski zvezi, sindikatu »Ufis« in vsem organizacijam, ki se pridružujejo gibanju, proglas, v katerem se pozivajo organizacije na disciplino, se vsled vladnega nastopa odklanja vsaka odgovornost za posledice gibanja in se določa: 1. Od 1. junija dalje bodo morale vse sekcije, ki so se pridružile gibanju, vsak dan sklicevati zborovanja, katerih se bodo udeleževale vse prizadete kategorije. Tekom zborovanj se bo ustavilo delo. 2. Do nadaljnjih ukrepov veljajo te določbe za te le kategorije: a) V osrednjem upravnem oddelku in v sodnijskih pisarnah se bo izvrševala »bela stavka«; b) pri pokrajinskih upravnih in pošt-nobrzajavnih oddelkih se bo izvrševal obstrukcionizem; c) učne sile vseh vrst in stopinj se bodo morale tudi udeleževati vsakodnevnih zborovanj in se ravnati po splošnih navodilih.

Po vseh večjih italijanskih mestih so se vršila včeraj protestna zborovanja.

Demokratizacija Rusije.

V Rusiji je vladal pod sovjetsko vlado najhujši diktat in teror, ki ne najde primere v zgodovini. Duša tega organiziranega terorja je bil Trockij, dočim je Lenin uvidevnejši in že zdavnaj prepričan, da je vladanje brez ljudstva, zlasti v ogromni državi kakršna je sovjetska zvezna republika, trajno nemogoče. Nasprotje med Trockijem in Leninom obstoja že dalje časa in je Trockij sedaj, ko je Leninovo načelo zmagalo, podal svojo demisijo.

Znamenita sta zlasti dva ukaza. Prvi dovoljuje kmetiškim zadrugam svobodno gospodarsko delovanje, kar je bilo prej strogo prepovedano, ker je sovjetska vlada smatrala, da so te zadrug »skrivališča« socijalnih revolucionarjev. Drugi ukaz se tiče omejevanja delavčeve svobode. Po ukazu sovjetske vlade delavec ni smel menjati službe, marveč je moral ostati v isti službi, dokler ni dobil dovoljenja od oblasti. Ta ukaz je sedaj preklican in delavci gredo zopet lahko svobodno za delom, kakor jim to ugaja.

Oba ukaza pomenita dolg, težak preporod v notranjosti Rusije, ki je prebolela daljšo, jako nevarno krizo. Glad in pomanjkanje živil in kuriva po mestih in nezadovoljnost med kmeti je povzročila mnogo stavk in nemirov, ki so dosegli svoj vrhunec v kronstadtskem uporu. Vsi ti dogodki so prisilili sovjetsko vlado, da je vlada jela na celi črti popuščati.

Najprej je otvorila vrata tujemu kapitalu, ker sama ne more dvigniti industrije. Izročila mu je tovarne. Odpravo blokade je dosegla s tem, da je sklenila s Poljsko neugoden mir ter obljublja,

da opusti protiangliško revolucionarno propagando v Srednji Aziji. In sedaj nudi sovjetska Rusija, da da najvažnejšo industrijo v zakup, ker je morala industrijske izdelke odkupiti z rudniki in gozdovi. Pogaja se za oddajo v zakup tujcem glede donskih rudnikov, plavžev v Uralu in petrolejskih vrelcev v Baku, dasi je ta industrija temelj ruskega narodnega gospodarstva.

Kakor popušča sovjetska vlada tukaj, tako popušča tudi v kmetijskih vprašanjih, ker je dovolila svobodno trgovino z žitom, kar pomeni obenem priznanje svobodnega delovanja gospodarskih društev.

Med največje koncesije pa spada dovoljenje, da voli sovjetsko delavstvo samo po svojem preudarku. Če pomislimo, da večina delavstva ne pripada komunistični stranki, je to velika koncesija, ki nedvomno vodi do demokratizma ter ima namen, da pomiri množice ter omogoči naravni gospodarski razvoj.

Boljševizem je bil proletarska oblika vojnega gospodarstva. Rusija ima sedaj mir in mora tudi svoje razmere urediti miru primerno.

Trockij je hotel še nedavno militarizirati tudi strokovne organizacije, kakor smo že poročali, kar se mu pa ni posrečilo.

Sovjetska vlada je spričo tega razvoja razpisala volitve v sovjete, svobodne volitve, pravi, toda to niso svobodne volitve. Volitve se izvrše v znamenju terorja: opozicijske stranke ne smejo prirejati shodov in ne izdajati svojih časopisov, ne letakov, a na stotine njih pristašev je tik pred volitvami bilo zaprtih. Vrhutega je še sistem volitev tak, da zagotavlja vojski in vodstvu strokovnih organizacij v Moskvi večino mandatov.

V interesu svetovnega mednarodnega proletarijata je, da se ta razvoj ne izvrši nasilno, ker bi to utegnili izkoristiti protirevolucija v svoje svrhe, marveč potom notranjega prerodenja ruskega boljševizma, ki bo, če je sedaj zrušil vojno gospodarstvo, porušil tudi vojno diktaturo in vojni teror ter bo na mesto teh postavil demokratsko samoupravo delavskega ljudstva.

Iz Števerjana

Podružnica »Ljud. odra« v Števerjanu priredi dne 12. junija svojo

prvo veselico

z sledečim vspeedom:

1. Pozdravni nagovor.
2. »Siromak«, deklamacija, S. Gregorčič.
3. »Deseti brat«, drama v petih dejanjih, Fr. Govekar.
4. »Še ena«, (koncertno kolo) poje mešan zbor, dr. Anton Schvab.
5. Javen ples.

Radi dolgotrajnosti igre, začetek ob 2.30 uri popoldne.

Sodrug, podpirajte nas pri našem kulturnem delu, zato v nedeljo, dne 12. junija vsi v Števerjan!

Odbor.

Proletarci!
Čitajte in razširjajte
»Proletarca«

cijalističnih strank drugih držav in narodov.

To vprašanje in ta spor je prav majhen: v splošnem se strinjamo s tem, da se ne obotavljamo storiti tega koraka ter da si hočemo biti v slučaju revolucije svoje naloge popolnoma svesti, ker bi bilo zelo neprijetno, da celo nevarno, storiti brez pomisleka ta korak na votlo, pri katerem bi mogoče že jutri podlegli. Kot merodajni sodniki našega gospodarskega in narodnega stališča pa hočemo nastopiti sami. In to je, kar odgovorjamo Moskvi: dovolite nam ocenjevati in soditi naše stališče z lastnimi očmi, ker to stališče je narodno in naše, katerega položaj poznamo le mi sami, ter poznamo prav dobro njega vzroke, dalekosežnosti in učinke.

Sodrugom Ruske še pa izraža-

mo, da nismo pod nobenim pogojem nasprotni in ne izključimo, da če Vi, sodrugi internacionale, smatrate potrebnim, da tudi italijanska stranka doprinese te žrtve, smo vsak čas pripravljeni to storiti; ali vsaj to Vas vprašamo, da nam dovolite se z Vami pogovoriti, z Vami zvezani čuti in sodelovati, ne pa dobivati od Vas le povelja brez vsakršnega drugega stika z Vami. Vodstvo italijanske socijalistične stranke želi tesno zvezo z izvršilno komisijo Tretje internacionale. — Želimo od Vas bolj tesen stik, večje prijateljske odnose ter bolj jasno in prosto sodelovanje; ker pa to zahtevamo, smo Vaši nasprotniki, smo sovražniki ruske revolucije.

Obdolžili so nas, da hočemo spor z Moskvo, mi kateri želimo le tesen stik z Moskvo.

(Dalje sled.)

RAZNE VESTI

Delavske zbornice v Jugoslaviji. Jugoslovensko ministrstvo za socialno politiko je predložilo ministrskemu svetu načrt nove naredbe o delavskih zbornicah. Naredba stremi za tem, da se uredi razmerje med delodajalci in delojemalci. Načrt predvideva ustanovitev delavskih zbornic v vseh večjih mestih Jugoslavije.

Borba proti komunistični propagandi na Francoskem. — Pred tremi tedni se je začela preiskava proti odboru društva »Socijalistična mladina«, ker je bila podpisala neki proglas na naslov vojaških novincev. V zvezi s to preiskavo so se zvršile v Parizu in okolici številne hišne preiskave v zmislu zakona o tisku, o anarhistični agitaciji in o zapeljavanju vojaštva k nepokorščini. Aretiran ni bil nihče.

Štatistika 4. ruskega strokovnega kongresa.

Moskva, 23. maja. Schmidt, ljudski komisar za delo poroča o napredkih, katere so ruske organizacije na polju strokovnega pouka dosegle. 1046 šol in mnogo kurzov vseh vrst je odprtih. V zopet osvobojenih provincah napravilo je strokovno gibanje neizmeren napredek. V Ukrajini je 1.250 tisoč, v Kavkazu 415.000, v Sibiriji 560.000, v Kirgiziji 120 tisoč strokovno-organiziranih delavcev. Skupno je v Rusiji čez 7.000.000 strokovno organiziranih delavcev. Zvišalo se je znatno tudi število organizacij, ki obsegajo skupno 70 deželnih strokovnih svetov. Strokovne zveze ne obstojajo samo v okrajih, marveč celo v občinah in krajih manjšega pomena. Pri strokovnem centralnem svetu je vpisanih 18.000 strokovnih organizacij.

Životopis. Urednik pariškega lista »Excelsior« je imel pogovor z gospo, pri kateri je Lenin leta 1913. stanoval. Ona je rekla, da nima proti Leninu nobenega ugovora; plačal je točno svoje stanovanje. Ne more pa razumeti, da je ta nad vse priprost človek, ki je sedel vso svoje življenje pri knjigah, postal danes prvi mož Ruske.

Socijalistične stranke in njihov tisk na Češkoslovaškem. Strankarstvo je na Češkoslovaškem zelo razvito. Vsega skupaj je tu nič manj kot 16 strank. Socijalističnih strank in takih, ki si nadevajo ime »socijalistične« je mnogo. Ker je naše delavstvo o teh strankah še malo ali nič poučeno, naštejemo tu vse socijalistične stranke, ki obstoje na Češkoslovaškem in podajemo obenem imena njihovih glasil: 1. Delavska socijalno - demokratična češkoslovaška stranka — levica in desnica — (levica se pridružuje stališču III. internacionale); desnica ima glasilo: »Pravo Lidu«, »Nova Doba«, »Ravnost«, »Robotnicke Novinu« in revija »Akademie«, glasila levice so: »Rude Pravo«, »Ravnost«, »Del. Dennyk« — 2. Nemška soc. dem. stranka (nemški komunisti imajo svojo stranko.) Listi: »Freiheit«, »Vorwärts«. — 3. Soc. dem. nemško - madžarska stranka Slovaške. Listi: »Volksrecht«,

»Nepszava«, »Volksstimme«. — 4. Blizu soc. dem. stranke stoji tudi češkoslovaška bivša narodno-socijalistična stranka. Listi: »Češko slovo«, »Socijalistička Budovernost«, »Mlade Pravdy«, »Budoneno«. — 5. »Delavska stranka«, ki jo tvorijo tkzv. socijalistični naprednjaki. Listi: »28 Rijen«, »Socijalističke Listy«.

V domovino se vračajoči vojaki Wrangel-ove armade. — »Nowij Mir« poroča iz Odesse: Od vračajočih se parnika »Rešid-Paša« je bilo 3000 oseb odposlanih v svojo domovino, v pokrajino Kuban. 800 častnikov se je spravilo v koncentracijske tabore. 15 oseb je priznalo, da so opravljale v sovražnem taboru službo vohunstva in izdajstva ter so prosile, naj se jih izroči ljudskemu sodišču, kjer so si izprosile milosti. Med došlimi je tudi mnogo generalov in oberstov.

Nezastarel katekizem socijalizma.

»Courrier Européen« objavlja rokopis, ki se ga je našlo po smrti Maksimilijana Robespierrea v njegovi hiši in kateri je v obče zanimiv.

Kateri je naš smoter? Upejljava ustave v prid ljudstva.

Kdo so naši nasprotniki? Pregrešniki in bogatci.

Kakoršna sredstva uporabljajo? Obrekovanje in hinavščino.

Kateri vzroki pripomorejo do teh sredstev? Nevednost. Zato je treba ljudstvo poučevati.

Kdo je ovira ljudskega poučevanja? Plačani častikarji, ki sleparijo ljudstvo z hinavskimi in nesramnimi listi.

Kaj se iz tega sklepa? Da se zamore nekatere pisarje smatrati kot najhujše sovražnike očetnjave in da se mora razširati dobre spise.

Katere so druge ovire zmagoslavja svobode? Vojna na zunaj in vojna v notranjosti.

Katera so sredstva za končanje vojne na zunaj? Postaviti republikanske generale na čelo naših armad in kaznovati taiste, kateri so izdajali.

Katera so sredstva za končanje notranje vojske? Kaznovanje izdajalcev in zarotnikov, predvsem pa krivih vladarjev.

Iz tega pisma je lahko soditi, da je bila buržoazijska preteklost enaka sedanjosti.

Centralno vodstvo socijalistične stranke je sklicano na sejo v Rim dneve 7. 8. in 9. junija, kjer bo razpravljalo, kakšno stališče naj zavzame njena parlamentarna skupina ob otvoritvi parlamenta in o političnem položaju, ki je nastal po volitvah.

Za dan 9. junija so sklicani v Rim vsi izvoljeni socijalistični poslanci za ustanovitev parlamentarne skupine, katero ustanovi po določitvi strankinih pravil, centralno vodstvo stranke. —

Sodrug, somišljeniki zavedajte se naše volilne zmage in razširjajte »PROLETARCA«, glasilo naše stranke!

Izdaja za deželno socijalistično zvezo in odgovarja za uredništvo Alojzij Stolta Tiska Tip. Glav. Paternolli v Gorici.

Delavske konsumne zadruge za Trst, Istro in Furlanijo

(r . z . z o z .)

Daje se vsem članom in odjemalcem v javnih razprodajalnah na znanje, da smo

otvorili novo veliko skladišče hišnih predmetov

TRST - Piazza dell' Ospitale številka 3 - TRST
(nasproti javni bolnišnici)

Skladišče je založeno z vsakovrstno izbero:

porcelan - lončevine - kuhinjske posode iz aluminija - steklenine - emajlirane kuhinjske oprave - lesne in železne predmete - svetiljke - kavini mlinčki - vsakovrstne jedilne priprave namizne oprave za kavo, čaj, umivalnike i. t. d.

Priporočamo našim odjemalcem, da si ogledajo ta nov obrat našega poslovanja. Vsakdo se bo lahko ... prepričal o zmernosti cen in o dobrosti blaga. ...

Je dovoljen ogled brez obveznosti nakupa.

Trst, dne 18. maja 1921.

Vodstvo.

ZADRUGA PEKOVSKIH DELAVCEV V GORICI

**LASTNA PEKARNA IN PRODAJALNA
VIA S. PIETRO 68**

**DOLŽNOST VSAKEGA ZAVEDNEGA DELAVCA V TEM OKOLIŠU
JE, DA PODPIRA TO PROLETARSKO ZADRUGO
ZADRUŽNO VODSTVO**